

## מבוא

שלום רב לכולם. ברוכות הבאות לעיניים על עזה, ההתכנסות היומית שלנו של מחאה ולמידה. אני רוצה לפתוח ולשלוח ברכת מאברוכ למנווא אל-מסרי ששוחחה איתנו ביום ראשון. היא דיברה הבוקר עם עמליה סער. בתה ילדה תינוקת קטנה ושמה לילה. ולא, לבת ולסבתא שלום, ואנחנו מקווים שהילדה תגדל לעולם טוב יותר. היום הוא יום שיבוש ומחאה. גם אנחנו בעיניים על עזה מסרבות לנרמול של המציאות המחרידה בעזה ובגדה, ולזילות החיים והעתיד של כולנו כאן, מהירדן ועד הים. הסמסטר האחרון באוניברסיטת חיפה כאן היה חשוב במיוחד. בהובלת הסטודנטיות והסטודנטים המופלאים שלנו עבדנו יחד בשיתוף פעולה חשוב וייחודי, פלסטינים ויהודים, על מנת לארגן הפגנות נגד ההשתקה באוניברסיטה ונגד ההשמדה בעזה. גם אם לא הצלחנו להפסיק את הזוועות בעזה, כן הצלחנו לעורר את הקמפוס ולהפיג במקצת את עונת ההשתקה הכבדה ששוררת מעלינו כבר כמעט שנתיים. כל זה קרה כי הובילו אותנו גוף פעולה מדהים של סטודנטיות וסטודנטים, פלסטיניות ויהודיות. שתיים מהן נמצאות כאן איתנו היום: אריאל דוקלסקי ואליה לוי. שתיהן פעילות ב"עומדים ביחד", וכאמור סטודנטיות באוניברסיטת חיפה. אחרי ששיבשו את שידורי האח הגדול וארגנו מייצג הרעבה בשדה התעופה, הן באו אלינו לדבר על שיבוש. תודה רבה אריאל ואליה שהצטרפת אלינו. הבמה שלכן.

## הרצאה

שלום לכולם, ותודה רבה על ההזמנה. אנחנו מאוד מתרגשות מהיוזמה הזאת של עיניים על עזה, ובכלל משיתוף הפעולה בין סטודנטים לבין סגל אקדמי שממש הולך ומתעצם סביב ההתנגדות למלחמה. אנחנו כאן היום כדי לדבר על כלי שמשמש אותנו למחאות שנקרא אי ציות לא אלים. בתוך התקופה הזוועתית הזאת, ההשמדה, רצח העם בעזה והפקרת החטופים, אני בטוחה שרבים מכם מרגישים ייאוש, חוסר דרך, חוסר הנהגה. לא ברור מה התפקיד שלנו עכשיו אל מול המציאות הנוראית שמתחוללת סביבנו. אנחנו לא נדבר על עזה באופן ישיר, אבל אנחנו כן נעסוק היום בכלי הזה של אי ציות שבו השתמשו לאורך ההיסטוריה כדי להילחם נגד משטרים מדכאים, מלחמות וזוועות אחרות. אז למה בעצם אי ציות לא אלים? אנחנו נווה את זה קצת למחאה אלימה, וננסה להבין ביחד מה הכלי הזה יכול להביא לנו. כאן [אתם רואים] תמונה מפעולה שקרתה בשדה התעופה: פעולה שמוחה נגד הבריחה ההמונית, הפיכת ישראל למקום בלתי אפשרי למחייה, לא משנה לאיזה דעות פוליטיות אתה שייך.

מכאן בעקבות מה שאלה אמרה קודם, לאורך ההיסטוריה היו הרבה מאבקים שקרו בעולם שבהם השתמשו בכלי הזה של התנגדות לא אלימה. עד לפני 105 שנים לנשים בארצות הברית בכלל לא הייתה זכות הצבעה. אלפי נשים שנכנסו למעצר השיגו את הזכות הזאת. לגבי הדבר הבא שנדבר עליו, קשה להוכיח קשר סיבתי בין טקטיקות של אי ציות לא אלים לבין הצלחה של מאבק. אבל, אנחנו כן רואים קורלציה בהרבה מקומות בעולם שבהם השתמשו בכלי הזה שהיה לא אלים אבל גם לא חוקי, בשביל להשיג שינוי. נדבר בקצרה על מהלך שנקרא The Children's March. אי שם ב-1963 בברמינגהם אלבמה, שבה הייתה מדיניות קפדנית של הפרדה גזעית. עיר שבה הרבה גזענות והפרדה. באותה תקופה מרטין לותר קינג היה בכלא, ומהכלא הוא שוחח עם האנשים שלו, עם הקבוצה שלו, ואמר להם: "אנחנו צריכים עכשיו למלא את בתי המעצר". המחאות והצעדות מעט נחלשו בגלל שהוא היה בכלא, והיה צריך להעצים את המאבק. התפיסה שלו הייתה ש"אם אנחנו נמלא את בתי המעצר עד אפס מקום, עמודי התמיכה של המשטר יבינו שאי אפשר להמשיך ככה". ואז אותה קבוצה כינסה ישיבה שבה החליטו על צעדה שתהיה באותה העיר, ושאלו מי מוכן להיעצר. האנשים שם לא כל כך הרימו את היד, לא הייתה הרבה היענות, למעט כמה ילדים שפתאום הבינו שזה הזמן שלהם, זו ההזדמנות. ואפשר לחשוב שזה היה די מובן. הרי ההורים היו צריכים לפרנס את הבית. אם הם היו נעצרים, הם היו עלולים לאבד את מקום עבודתם. למחרת התקיימה הצעדה הזאת. בתוך חמישה ימים נעצרו 3,000 ילדים. זה היה מהלך מאוד משמעותי בדרך לחתימה על הסכמים ועל זכויות שוות.

אז איך פועל הכלי הזה? אנחנו עושים פעולת שיבוש, שבאופן גלוי מייצרת פרובוקציה ומקבלת סיקור. הסיקור הזה מכריח את מקבלי ההחלטות, או את הציבור, או את התקשורת להגיב. וזה משפיע על דעת הקהל. אם השלבים האלה נעשים בצורה מושכלת, ואנחנו מצליחים לקטב את הציבור לטובתנו עם הסיקור ועם התגובה, אז המעגל גדל, ואנחנו מייצרים עוד אנשים שישבשו, וזה יקבל סיקור. וככל שהמעגל הזה גדל, אנשים מבינים שאי אפשר להמשיך יותר בשגרה כרגיל, ומשהו צריך להשתנות. כך על פי התיאוריה של אריקה צ'נוו' שבדקה מחאות אלימות והאמינה בזה שיש מחאות שצריך בשבילן כוח. אבל אחרי הבדיקה, היא הבינה שבהמון מובנים התוצאות של מחאות לא אלימות היו טובות יותר בטווח הארוך מאלה של המחאות האלימות. הסיבה היא שמאבק אלים מייצר אלטרנטיבה אלימה. מאבק לא אלים יכול לאפשר ליותר אנשים להשתתף. והתנועות שמוקמות סביב המאבקים הלא אלימים מייצרות תשתיות טובות לדמוקרטיה ליציבות, חדשנות, יצירתיות – מה שאנחנו מחפשים כשאנחנו מדברים על שינויים משטריים.

ג'ין שארפ הוא חוקר נוסף שחקר אי ציות לא אלים. הוא התבסס במחקר שלו על תנועת המחאה אוטפור בסרביה. הוא הסתכל על מחאה לא אלימה, וניסה לפרק זאת. [המסקנה שלו היתה ש]המשטר יכול להמשיך למשול כל עוד עמודי התמיכה שלו תומכים בו. עמודי התמיכה אלה הם המוסדות, דוגמת האקדמיה, המשטרה, הצבא, התקשורת. כשאנחנו מקיימים שיבוש מסיבי, עם או בלי מעצרים המוניים, אבל שיבוש מסיבי של אנשים, כשיש תיעוד שבאופן מפורש המפגינים עצמם אינם אלימים ומופעלת כלפיהם אלימות, אנחנו מייצרים דילמה עבור עמודי התמיכה האלה ועבור הציבור, דילמה שמאלצת אותם לבחור צד. כשמתפרסמות תמונות כאלה של אלפי ילדים נכנסים לתוך תאי מעצר, ברור מי הטובים ומי הרעים. או אפילו בתמונה כאן שמאחורי הטקסט, ברור שהמפגינים לכל הדעות הם לא אלימים אך מופעלת כלפיהם אלימות. ככל שאנחנו מערערים את עמודי התמיכה ואת דעת הקהל אנחנו יכולים לייצר שינוי.

לגבי הפעולה של האח הגדול, זו פעולה שלנו שעשתה כל מיני הדים. שני דברים חשובים קרו: לאנשים כמונו שחושבים כמונו שצריך להפסיק את ההשמדה בעזה, נכנסה פתאום רוח של תקווה ושל אנרגיה חדשה למאבק. והאנשים שצופים באח הגדול ובוחרים להישאר ניטראליים פתאום הבינו שאם שתי הכנות האלה מוכנות, במקום לצפות באח הגדול לשבש את האח הגדול, אולי כדאי שגם הם יתחילו לנקוט עמדה. ואנחנו רק רוצות להגיד שאנחנו מבינות שבגלל שאנחנו חיות בתוך מדינה לא שוויונית – לא כולם שווים בעיני החוק – לכן ההצטרפות לתוך פעולות השיבוש שונה עבור פלסטינים, עבור אתיופים, עבור להט"בים, ממה שזה עבור אנשים אחרים. ועדיין, חשוב לנו להגיד שאנחנו מודעות לזה ומתחשבות בזה בכל פעולה שאנחנו מתכננות ומוציאות לפועל. והדבר האחרון: אנחנו מזמינים כל אחד ליצור איתנו קשר, בכל גיל, שלב בחיים, מגדר, תפקיד. יש לנו תפקידים שונים, פעולות שונות, ואנחנו צריכים המון אנשים בשביל לעצור את הזוועות שמתחוללות. בבקשה לפנות אלינו: **"בואו נשנה ביחד! אריאל – 054-7772521; אליה – 054-6867080.**